Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 3 kwietnia 1935 r.- 283.-

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA:

—§—

ŁOTWA:"J a u n a k a s Z i n a s" o n o w y m r z ą d z i e p o l s k i m ."Jaunakas Zinas" /z 1.IV.1935/:Przed nowym rządem polskim piętrzą się wielkie zadania. Nowej formie prawnej wypadnie bowiem nadać nową treść. Zarówno wewnętrzne życie Polski, jak też stosunki jej z zagranicą wymagają wielkiej powagi. Znane są zarzuty pod adresem polskiej polityki zagranicznej. Problemy wewnętrzne również mają wielką wagę, mianowicie finanse, rolnictwo,zadłużenie rolników,budowa dróg i t.d. Nie jest tajemnicą, że gospodarka polska znajduje się w ciężkiej sytuacji, o czem świadczą deficyty budżetowe. Konferencja berlińska wykazuje, że ponownie może się wyłonić sprawa Korytarza. Przegrupowania w Europie zmuszają Polskę do obmyślania każdego kroku. W związku z objęciem urzędu premjera przez Sławka należy oczekiwać nowych rozważań w polityce zagranicznej. Beck wprawdzie pozostaje, lecz nie znaczy to jeszcze, by nie próbowano znaleść drogi, na której Polska słyszałaby mniej nieprzyjaznych słów. Organizatorska ręka nowego premjera i jego wielki talent wyrównywania przeciwieństw niewątpliwie odbiją się również w polityce zagranicznej.Jak słyszać, Sławek jest bardzo przyjaźnie nastrojony względem państw bałtyckich. Dla obecnej sytuacji europejskiej wynikłaby stąd jedynie korzyść.-

2."B r i h v a Z e m e" o p r o c e s i e h i t l e r o w c ó w w K o w n i e."Br.Zeme" /z 1.IV.1935/:Proces hitlerowców kłajpedzkich w Kownie jest sprawą czystopolityczną, jedną z tych, jakie miały miejsce w Rosji czy Niemczech.Zdenerwowanie niemieckie spowodu wyroku kowieńskiego jest całkiem nieodpowiednie.Latem 1934 r. cała Europa była świadkiem,jak w Niemczech bez żadnego sądu zastrzelono kilkuset ludzi. Z drugiej strony należy znaleść przyczyny,które doprowadziły do tak naprężonych stosunków między Litwą a Niemcami.Zastanawia się już nad tem cała Zachodnia Europa,nie mówiąc o Rosji i bezpośrednich sąsiadach Litwy.

Sytuacja obszaru Kłajpedy oficjalnie jest ustabilizowana i zapewniona przez statut kłajpedzki.Jednak statut ten,jako dokument polityczny,ma niejasności i jeżeli dzisiaj prasa europejska rozważa sprawę kłajpedzką,część winy przypada na statut. Oddając Litwie obszar Kłajpedy,należało przewidzieć warunki, w których ta suwerenność mogłaby się bez skrępowania przejawić.Z drugiej strony należało zapewnić ludności obszaru Kłajpedy różniacej się swą kulturą,wyznaniem, a poczęści i narodowością od pozostałej ludności Litwy możliwość normalnego zrośnięcia się z organizacyjnem życiem Państwa Litewskiego.

Te dwa zadania nie były w statucie kłajpedzkim wyraźnie rozstrzygnięte.Jeżeli mieć na względzie,że chodzi o terytorjum,które kiedyś należało do Niemiec, jasną jest rzeczą, że owe niejasności statutu zrodziły wieczne tarcia pomiędzy Litwą a Niemcami, chociaż Niemcy żadnych praw jurydycznych do obszaru Kłajpedy nie mają.

Pod względem ekonomicznym obszar kłajpedzki pod rządami litewskiemi się rozwinął. Jednak trudności zachodzą odnośnie problemów życia kulturalnego i duchowego. Problemów tych nie można rozstrzygnąć wyczerpująco przy pomocy żadnych prawnych traktatów.

W tej dziedzinie dopuszczały się grzechów zarówno Niemcy, jak też Litwa.Niemcy popierały nieprzyjazny dla Litwy ruch na obszarze Kłajpedy.

Spodziewać się należy, że po wyroku kłajpedzkim po obu stronach w Niemczech i w Litwie odnajdzie się poważna chęć pokojowego współżycia. -

3. Z litewsko-łotewskich stosunków handlowych. Prasa ryska /z 3.IV.1935/: Dnia 1 kwietnia upłynął termin obowiązywania minimalnych stawek celnych w odniesieniu do towarów państw, z któremi Litwa nie zdążyła jeszcze zawrzeć traktatów handlowych.

Ze względu na to, że parafowany traktat handlowy między Litwą a Łotwą nie został jeszcze podpisany, rząd litewski postanowił przedłużyć termin działania minimalnych stawek celnych w odniesieniu do towarów łotewskich na dalsze trzy miesiące.-

ESTONJA: 1. Wejście w życie ustawy o języku państwowym. Prasa ryska /z 2.IV.1935/: Z dniem 1 kwietnia 1935 r. weszło w życie postanowienie ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie używania języka państwowego. Odtąd wszystkie obwieszczenia, szyldy i plakaty będą ułożone tylko w języku państwowym. Podobnież w języku państwowym ułożone będą adresy i nazwiska na listach przesyłanych drogą pocztową. Wreszcie napisy na filmach będą wyłącznie estońskie.-

2. Sprawa komunistów w Tartu. Prasa ryska /z 2.IV.1935/: 29 marca sąd talliński ogłosił wyrok w sprawie komunistów aresztowanych niedawno w Tartu. Aresztowanych było wogóle 11-tu komunistów. Trzech z nich Sąd Wojenny uznał za winowajców i skazał na 10 lat ciężkiego więzienia każdego. Dwóch komunistów skazanych zostało na 6 lat ciężkiego więzienia, jednego na 4-ry lata, zaś trzech - na trzy lata. Dwóch oskarżonych sąd uniewinnił.

W tallińskiem więzieniu centralnem, w którem osadzono skazanych komunistów, wydano poraz pierwszy w praktyce estońskiego więziennictwa przewidziane przez nowy kodeks karny zezwolenia na urlopy więźniów. Jako pierwszy otrzymał zezwolenia na urlop niejaki Miannik. Skazany on został w swoim czasie na 10 lat domu poprawczego. Prowadził się w więzieniu bez zarzutu. W związku z tem zezwolono mu wyjść na miasto na 6 godzin. Miannikowi zezwolono na wyjście we własnem ubraniu i bez konwoju. Po upływie 6-ciu godzin więzień powrócił do więzienia.

Tego rodzaju urlopy udzielane będą tylko więźniom, którzy zyskali pełne zaufanie administracji więziennej. -

3. Pożyczki dla nowożeńców. Prasa ryska /z 2.IV.1935/: Przyrost ludności w Estonji jest dość znikomy. W związku z tem zaistniała kwestja zachęcenia ludności do zawierania większej liczby małżeństw i rodzenia większej liczby dzieci. W tym celu rząd estoński, jak podaje "Waba Maa", rozpatruje projekt udzielania pożyczek nowożeńcom. Pożyczki te byłyby przytem pomyślane w ten sposób, że rodziny mające dużo dzieci korzystałyby ze specjalnych ulg przy spłacaniu tych pożyczek.

W sferach rządowych panuje przekonanie, że tego rodzaju środki wpłyną na zwiększenie rozrodczości ludności Estonji.-

4. Obóz pracy. Prasa ryska /z 2.IV.1935/: Dotychczas bezrobocie niezbyt dawało się w Estonji we znaki. Ostatnio jednak znalazła się pewna liczba bezrobotnych, zwłaszcza wśród młodych ludzi. W związku z tem - jak podaje "Kaja" - estońskie M-stwo Rolnictwa postanowiło zorganizować za przykładem państw zachodnich obóz pracy. Obóz ten powstałby w pobliżu Tallina. W obozie znalazłoby pomieszczenie i pracę do stu osób spośród bezrobotnej młodzieży. Praca, jak również zapisywanie się do obozu byłyby zupełnie dobrowolne. Nie stosowanoby ani przy werbunku, ani też przy zatrudnianiu tych bezrobotnych żadnego przymusu. -

x

x x